

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/84/2015
Identifikačné číslo spisu:	6113011074
Dátum vydania rozhodnutia:	18.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6113011074.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18. mája 2016 v Bratislave v trestnej veci obvineného Ing. H. E. , pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 1. októbra 2014, sp. zn. 4 To 69/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Ing. H. E. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 10. júna 2014, sp. zn. 3 T 79/2013, bol obvinený Ing. H. E. uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 14. augusta 2012 v čase okolo 16.00 hod. vstúpil spolu s W. M., nar. XX. H. XXXX a R. F., nar. XX. H. XXXX na parcelu č. XXXX/X zapísanú na LV XXXX, k. ú. Banská Bystrica vo vlastníctve Z. J., nar. XX. H. XXXX, kde k nim v uvedenom čase prišiel J. J., nar. X. H. XXXX a slovne ich vyzval, aby z pozemku odišli, lebo inak zavolá políciu, kde naňho obžalovaný fyzicky zaútočil tak, že ho minimálne jedenkrát rukou zovretou v päšť udrel do oblasti tváre, následne ho kopol do oblasti hrudníka, v dôsledku čoho tento spadol na zem, kde doňho kopal a ďalej ho rukou udieral, čím mu spôsobil poranenia pravého oka a jeho okolia, a to tri tržné rany kože dolnej mihalnice, pomliaždenie a krvnú podliatinu hornej a dolnej mihalnice, zakrvácanie očnej spojovky, ťažké pomliaždenie očnej gule a vnútroočnicových tkanív, roztrhnutie očnej gule s prolabsom sklovca, zakrvácanie do prednej komory oka, zakrvácanie do sklovцovej dutiny a do priestoru cievovky, pomliaždenie nosa a pomliaždenie dolnej pery vľavo, ktoré zranenia si vyžadovali dobu práceneschopnosti viac ako 6 mesiacov, teda inému úmyselne ublížil na zdraví, taký čin spáchal na chránenej osobe, osobe vyššieho veku a spôsobil ním ťažkú ujmu na zdraví.

Obvinený Ing. H. E. bol za to odsúdený podľa § 156 ods. 3, § 38 ods. 2, § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. k

peňažnému trestu vo výmere 3 000 € (tritisíc eur).

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, obvinenému bol ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodený J. J., nar. X. H. XXXX, bytom Y. so svojim nárokom na náhradu škody bol odkázaný na občianske súdne konanie.

Na podklade odvolania obvineného a poškodeného senát Krajského súdu v Banskej Bystrici rozsudkom z 1. októbra 2014, sp. zn. 4 To 69/2014, podľa § 321 ods. 1 písm. f/, ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 3 T 79/2013, zo dňa 10. júna 2014 vo výroku o náhrade škody.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., za použitia § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému J. J. z titulu bolestného 3 692 eur. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. so zvyškom nároku na náhradu škody v súvislosti so sťažením spoločenského uplatnenia sa poškodeného J. J. odkázal na občianskosúdne konanie.

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného H. E. zamietol.

Dovolanie proti rozsudku krajského súdu podal obvinený Ing. H. E. prostredníctvom obhajcu, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. Pri ich odôvodnení výlučne poukazuje na podľa neho nesprávne a neúplné skutkové zistenia a na podklade čoho vyvodzuje porušenie jeho práva na obhajobu a nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku. Trestného činu tak, ako je popísaný a právne posúdený v napadnutých rozhodnutiach, sa necíti byť vinným a tieto rozhodnutia považuje za nesprávne. Úpravou skutkovej vety v obžalobe (vypustenie časti týkajúcej sa dôvodov prítomnosti obvineného, M. a F. na pozemku synov poškodeného) oproti uzneseniu o vznesení obvinenia došlo k porušeniu totožnosti skutku. Nepopiera, že s poškodeným sa dostal do slovného a fyzického konfliktu po tom, čo prišiel na pozemok patriaci synovi poškodeného, parcela č. XXXX/XX, zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. U. U., za účelom obnovenia prevádzky vodohospodárskeho diela, kde ho ako prvý napadol poškodený (preukazuje to ambulantná správa), čomu sa on bránil, v rámci čoho ho udrel bez úmyslu spôsobiť mu ujmu na zdraví. Oba sudy prihliadali len na dôkazy svedčiace v jeho neprospech, keď svoje skutkové závery opreli jedine o výpoveď svedka - poškodeného a svedkyne H. J., (ktorá podľa vyšetrovacieho pokusu nemohla konflikt vidieť) a podporne o závery znaleckého dokazovania (ktoré pripúšťalo viaceré alternatívy mechanizmu vzniku zranení) bez toho, aby sa akokoľvek vysporiadali s jeho obhajobou, s mnohými vážnymi pochybnosťami o hodnovernosti spomínaných osôb (ich zaujatosť voči obvinenému a ich príbuzenský vzťah), nezrovnalosťami, neúplnosťami a nejasnosťami obsiahnutými vo výpovediach týchto osôb a s jeho námietkami týkajúcich sa hodnotenia jednotlivých dôkazov, najmä, ktoré sú v jeho prospech ako výpovede očitých svedkov M., F. (obvinený ich nepoznal), W., jednotlivé nákresy miesta činu, zápisnica o rekonštrukcii a iné. Vyšetrovací pokus, ktorého závery sú pochybné a ktoré neboli zákonným spôsobom odstránené, bol tiež vyhodnotený v jeho neprospech, bez prihliadnutia k zásade in dubio pro reo, pričom zápisnica o tomto úkone nebola v konaní pred súdom prečítaná. Návrhu na vyšetrovanie duševného stavu poškodeného nebolo vyhovieť. Krajský súd v rámci odvolacieho konania, bez vykonania dokazovania nebol oprávnený vyhovieť odvolaniu poškodeného, pretože tým nedošlo k zohľadneniu miery zavinenia zo strany poškodeného a bolo mu tým odňaté právo na dvojínštančný justičný systém. Tým boli porušené jeho práva na obhajobu a zásady spravodlivého procesu. Ak by sudy vo veci zabezpečené a vykonané dôkazy hodnotili spravodlivo a v súlade so zákonom, tieto by museli dospieť k takým skutkovým záverom, ako ich sústavne popisuje, a ktoré by bolo potrebné právne kvalifikovať ako konanie výlučne v medziach tzv. nutnej obrany v zmysle § 25 Tr. zák., bez toho, aby sa dopustil či už extenzívneho alebo intenzívneho excesu. Teda vybočenia zo zákonných podmienok vylučujúcich protiprávnosť jeho konania. Odôvodnenia napadnutých rozsudkov nie sú právne konformným spôsobom odôvodnené. Vzhľadom na uvedené navrhol dovolaciemu súdu, aby vyslovil, že rozsudkom krajského súdu z uvedených dovolacích dôvodov bol porušený zákon v § 2 ods. 10, ods. 11, ods. 12, § 168 ods. 1, § 234 ods. 2, § 319, § 322

ods. 1, ods. 3 Tr. por., § 25, § 156 Tr. zák. a článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v neprospech obvineného Ing. H. E.. Zrušil rozsudky krajského a okresného súdu ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozsudky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad. Okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolanie bolo súdom prvého stupňa (§ 376 Tr. por.) na vyjadrenie zaslané poškodenému, jeho splnomocnenkyňi a prokurátorovi Okresnej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej len splnomocnenec alebo poškodený a prokurátor), pričom splnomocnenkyňa a prokurátor zaslali súdu vyjadrenie, v ktorom zhodne navrhli dovolanie obvineného odmietnuť.

Splnomocnenkyňa poškodeného vo vyjadrení zo 16. januára 2015 poukázala na zákonnosť aplikácie obvineným uplatnených dovolacích dôvodov a tiež na relevantné dôkazy a z toho vyplývajúce skutkové zistenia. Nie sú dané dovolacie dôvody a navrhla dovolanie obvineného odmietnuť.

Prokurátor vo vyjadrení z 19. januára 2015 uviedol, že obvinený v rozsiahlom dovolaní podanom z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. napáda to, že dôkazy boli vyhodnotené iba v jeho neprospech v rozpore so zásadou in dubio pro reo, jeho obhajobou sa nezaoberali a odôvodnenie rozsudkov je nedostatočné. Obvinený hodnotí skutkový stav, hodnovernosť svedkov a vykonané dokazovanie, teda vyjadruje nesúhlas so skutkovými zisteniami okresného a krajského súdu, a to v obdobnom rozsahu ako v odvolaní, čím bolo porušené jeho právo na obhajobu. Obvinený napáda aj právne posúdenie jeho konania s tým, že sa súd mal zaoberať aj prípadnou nutnou obranou z jeho strany. Krajský súd postupoval správne a v súlade so zákonom, keď sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom tak, ako ho ustálil súd prvého stupňa. V trestnom konaní boli vykonané všetky potrebné a dostupné dôkazy v súlade s § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto boli zákonne vykonané aj v konaní pred súdom. Správne bol kvalifikovaný skutok ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. Na základe uvedeného je zrejmé, že obvineným uplatnené dovolacie dôvody nie sú dané, a preto najvyššiemu súdu navrhol, aby dovolanie odmietol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej iba najvyšší súd alebo dovolací súd, § 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu a za splnenia jeho podmienok (§ 368 ods. 1, § 566 ods. 3, § 372 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/, ods. 4, § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

Mimoriadnym opravným prostriedkom je dovolanie, ktoré je určené k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení, ako je to zrejmé z ustanovenia § 371 ods. 1, ods. 4 Tr. por. V dovolaní musí byť presne uvedené, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. Nie je možné prostredníctvom neho preskúmať a naprávať skutkové zistenia ustálené súdmi prvého a druhého stupňa. Tento mimoriadny opravný prostriedok má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštitúcia.

Najvyšší súd môže v zmysle § 379 ods. 2 Tr. por. vykonať vyšetrovanie v obmedzenom rozsahu, a to iba za účelom objasnenia takých okolností, ktoré sú potrebných na rozhodnutie o dovolaní. Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný špecifikáciou dôvodov uvedených v dovolaní.

Dovolací súd zdôrazňuje, že za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať rozsah vykonaného dokazovania a spôsob jeho hodnotenia súdom podľa jeho vlastnej úvahy, ktorý sa nekryje s úvahami obvineného v rámci jeho obhajobných práv. Súdom prvého

stupňa sa oboznámil so zápisnicou o vyšetrovacom pokuse s príslušnou fotodokumentáciou ako aj so zápisnicou o rekonštrukcii s príslušnou fotodokumentáciou, preto dovolacie námietky obvineného v tomto smere sú nedôvodné. Odmietnutie vykonať ďalšie dokazovanie, ako sa toho domáhal obvinený v tejto veci, bolo podľa okresného súdu nadbytočné, čo vyplýva z rozsudku tohto súdu na siedmej strane rozsudku, tretí odsek odspodu. Súd prvého stupňa poukázal nielen na to, že obvinený nebol oprávnený vstúpiť na pozemok ohľadne parcely č. XXXX/X, pretože predbežné rozhodnutie súdu sa týkalo pozemku pod parcelným číslom XXXX/XX zapísanej na LV č. XXXX, ale aj to, že o nutnú obranu obvineného nešlo lebo podľa lekárskeho dokazovania je nepochybné, že úderov do tváre poškodeného bolo zo strany útočníka niekoľko, ktorými boli spôsobené viaceré zranenia, nejednalo sa o vykrývanie úderov, ale o útok a úder do oka poškodeného bol vedený vysokou intenzitou.

Krajský súd v napadnutom rozsudku sa stotožnil s celou argumentáciou okresného súdu rozvedenú v jeho rozsudku. V ďalšom reagoval na odvolacie námietky obvineného a v súvislosti s tým konštatoval, že vykonaným dokazovaním nebola zistená skutočnosť, ktorá by preukazovala potrebu skúmania duševného stavu poškodeného, čo konštatoval sudca pre prípravné konanie, ktorý návrh v tomto smere neakceptoval. Vyšetrovací pokus potvrdil, že manželka poškodeného mohla reálne vidieť konfliktnú situáciu, čo je v súlade s jej telefonickým oznámením na tiesňovú linku a výpoveďou svedka W.. Zranenie obvineného nesvedčí o agresívnom útoku poškodeného, ako ho popísal obvinený, nezodpovedá fyzickým dispozíciám poškodeného a tiež následku, ktorý je u neho mimoriadne závažný a u obvineného takmer žiadny. Obvinený mal už v minulosti s poškodeným konflikty a viaceré občianskoprávne spory a v danom prípade obvineného oprávnenne vyzýval, aby opustil súkromný pozemok patriaci jeho synovi. Uvedené a tiež znalecké dokazovanie preukazuje, že zo strany obvineného išlo o priamy úmysel spôsobiť poškodenému ujmu na zdraví v rámci fyzického útoku, ktorý proti nemu realizoval. Zo strany obvineného preto nemohlo ísť o konanie v nutnej obrane.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia sa môže týkať nesprávneho posúdenia okolností vylučujúcich trestnú zodpovednosť (§ 22 až § 23 Tr. zák.), okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.) zániku trestnosti (§ 84 až § 88 Tr. zák.), alebo pochybení pri ukladaní trestu súhrnného, úhrnného alebo spoločného, môže však ísť i o nesprávnu aplikáciu zákonov z iných odvetví nášho právneho poriadku.

Dovolanie je teda určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných súdom zistených skutočností podľa noriem hmotného práva. Koncepcia dovolania v trestnom práve, osobitne úprava dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., posledná veta - správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť - vylučujú možnosť, len na základe uplatnených námietok proti skutkovým zisteniam, v dovolacom konaní vyhovieť takémuto dovolaniu. Povedané inak, na podklade takéhoto dovolacieho dôvodu nemožno preskúmať a hodnotiť správnosť úplnosť skutkového stavu, ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť individuálneho a súhrnného hodnotenia jednotlivých dôkazov. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní z tohto dôvodu hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t.j. či boli právne vykvalifikované v celom rozsahu a v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

V dovolaní sa obvinený jednoznačne domáha aplikácie ustanovenia § 25 Tr. zák., teda aby jeho konanie po doplnení dokazovania, ktoré navrhoval a bolo odmietnuté a po prehodnotení skutkového stavu podľa jeho predstáv bolo posúdené ako nutná obrana v zmysle § 25 Tr. zák. Tejto zmeny sa obvinený domáha, napriek tomu, že okresný a krajský súd v napadnutých rozsudkoch sa všetkými týmito námietkami obvineného zaoberali a výstižným spôsobom na to reagovali. Správne krajský súd na podklade odvolania poškodeného po zrušení výroku o škode zaviazal obvineného k čiastočnej náhrade uplatnenej škody, ktorý výrok oprel o dokazovanie vykonané a vyhodnotené už okresným súdom. Z neho, okrem iného bolo nepochybne preukázané, aké zranenie a jeho následky na zdraví poškodený z konania obvineného

utrpel, čo je uvedené aj v skutkovej vete a v dôvodoch rozsudku okresného súdu. Nebol dôvod nepriznať poškodenému nárok na náhradu škody, ktorú obvinený spôsobil. Najvyšší súd sa s takto odôvodnenými rozsudkami stotožnil a pritom nezistil, že by boli naplnené uplatnené dovolacie dôvody.

Najvyšší súd s prihliadnutím na uvedené musel konštatovať, že nie sú naplnené dovolacie dôvody podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., a preto nie je ani možné vysloviť porušenie zákona v konaní, ktoré predchádzalo dovolaniu a zrušiť rozsudok krajského súdu tak, ako to požaduje obvinený v dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto postupoval podľa § 382 písm. c/ Tr. por. a dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.